

Forfattere: Finn Kjær Jensen og Tine Sønderby.

Trygheds- vandring i et erhvervs område

Et erfaringshæfte

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Erfaringshæftet er udarbejdet af Gemeinschaft og P21 i samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd.

Det Kriminalpræventive Råd
Odinsvej 19, 2.
2600 Glostrup

ISBN: 978-87-92966-05-6

April 2013

Kopiering er tilladt med angivelse af forfattere og kilde.

Forfattere

Antropolog Finn Kjær Jensen, Gemeinschaft og antropolog Tine Sønderby, P21.

Fotos

Syd- og Sønderjyllands politi

Grafisk design

Det Kriminalpræventive Råd.

Tak til

Direktør Uffe Elbæk, Erhvervenes Hus Aabenraa, chefkonsulent Anders Jessen, ITD, politikommissær Christian Østergård, Syd- og Sønderjyllands Politi.

Herudover en tak til Jan Riber Jakobsen, formand for Plan- og Trafikudvalget, Aabenraa Kommune og til Trine Søgaard Knudsen, Erhvervenes Hus Aabenraa.

Kilder

Tryghedsvandringer, Padborg transportområde, Kriminalpræventivt sekretariat, Syd- og Sønderjyllands Politi, 2011.

Sikringsmanual – til inspiration, Erhvervenes Hus Aabenraa, ITD og Syd- og Sønderjyllands Politi i samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd, 2012.

Forebyggelse af kriminalitet i transportsektoren, Sikringskonference, FDE Center Padborg, 20. september 2012.

Tryghedsvandring i et erhvervsområde

Et erfaringshæfte

Tryghedsvandringer i erhvervs- eller industriområder er det seneste skud på stammen, når det gælder tryghedsvandringer i Danmark.

Padborg transportcenter

Den første tryghedsvandring i et erhvervsområde blev foretaget i Padborg transportcenter i Sønderjylland i 2011.

Problemet

Det store transportcenter i Padborg har igennem en årrække oplevet stigende problemer med misligholdelse, hærverk og kriminalitet.

Virksomheder er flyttet fra området og har efterladt dele af transportcenteret med tomme, nedslidte bygninger med knuste ruder, uplejede udenomsarealer og manglende oprydning af affald. Herudover

har området været præget af nye grupper af fortrinsvis østeuropæiske chauffører, der under deres ophold i området har manglet blandt andet køkkenfaciliteter og elementære sanitære forhold. Navnlig i weekenden har problemerne været store, blandt andet som følge af en betydelig ophobning af tunge køretøjer, fra mange hundrede til flere tusinde, der afventer kørselsmulighed i Tyskland.

Udviklingen har medført, at transportcenteret og tilstødende lokaliteter i stigende grad er blevet præget af uorden, forfald og kriminalitet,

hvilket igen har ført til utryghed blandt brugere og beboere.

Initiativet

På baggrund af konkrete kriminelle hændelser kontaktede Det Kriminalpræventive Sekretariat under Syd- og Sønderjyllands Politis transportbranchens forening ITD og Erhvervenes Hus Aabenraa, og alle var enige om, at noget skulle gøres:

Vi ville skabe forandring. Ingen kunne leve med at se Padborg i et sådant forfald.

***Christian Østergård,
Politikommisær***

Syd- og Sønderjyllands Politi

Området

Padborg transportcenter, der er placeret lige nord for den dansk-tyske landgrænse, er Danmarks største logistik- og transportområde og udgør en afgørende port til Europa. I løbet af ugen passerer over 4.500 tunge køretøjer dagligt gennem transportcenteret, og i weekenden kan flere tusinde køretøjer holde og vente i transportcenteret og tilstødende områder, fordi de ikke kan køre ind i Tyskland pga. det tyske kørselsforbud om søndagen.

Padborg transportcenter dækker et erhvervsareal på mere end 400 hektar og rummer over 130 virksomheder, som beskæftiger anslået 4.000 mennesker i det daglige. Der er afgang til op mod 1000 forskellige destinationer overalt i Europa hver uge, og med placeringen direkte op ad motorvej E45 er der nem adgang til/fra området. Der er relativt korte afstande til diverse havne (først og fremmest Aabenraa Havn) og lufthavne.

Med politiet som facilitator etablerede parterne en initiativgruppe og tog i fællesskab ansvaret for at planlægge en tryghedsvandring i området, inspireret af brugen af tryghedsvandringer i boligområder. Man ville se, om det også gav mening at foretage en tryghedsvandring i et erhvervsområde, og initiativet var ét ud af flere tiltag i Padborg.

Man tog udgangspunkt i, at flere undersøgelser har vist, at en vedligeholdelse og istandsættelse af of-

fentlige byrum har en afgørende betydning for oplevelsen af tryghed, og at manglende vedligehold og generelt forfald kan sætte en negativ udviklingsspiral i gang.

Initiativgruppen udpegede en række instanser, som de ønskede skulle deltage i tryghedsvandringen. Man ønskede at inddrage en kreds af deltagere, der havde den fornødne indflydelse, og som man regne-

de med havde en mulighed for at skabe de ønskede ændringer. Initiativgruppen inviterede repræsentanter fra de store virksomheder i transportcenteret og fra Aabenraa Kommune, hvor man ønskede at få både politikere og embedsmænd til at deltage. Alle de inviterede valgte at deltage.

For os var der ingen tvivl, naturligvis ville vi gerne deltage. Vi ønsker at være en erhvervsvenlig kommune, og til det hører, at et så vigtigt område som Padborg transportcenter ser ordentligt ud, og at utrygheden er minimal, således at vi kan tiltrække andre virksomheder.

***Jan Riber Jakobsen,
formand for Plan- og Trafikudvalget, Aabenraa Kommune***

Herudover blev pressen inviteret, såvel den regionale tv-station som lokalaviser.

Ruten

Da ruten skulle fastlægges, var der fokus på steder med henkastet affald, uglejede arealer, misligholdte bygninger, dårlig belysning og dårlige oversigtsforhold, graffiti, hærværk og i det hele taget forhold, som man mente bidrog til at skabe utryghed.

Del ansvaret

Giv alle, der har noget "i klemme" og kan tage beslutninger, en rolle. Husk også at få nogle deltagere med, der kan handle på beslutningerne.

Afstem forventninger

Bliv enige om fokus for vandringen. Dermed undgår man demotiverende skuffelser.

Padborg Transportcenter er Danmarks største logistik- og transportområde.

Ruten blev lagt ud fra initiativgruppens viden om de steder i området, hvor der var de største problemer. Derudover var det vigtigt, at den kunne gennemføres på omkring to timer, hvilket man fandt passende for en sådan vandring. Som en del af forberedelsen gik initiativgruppen ruten forud for selve tryghedsvandringen.

Vi var blandt initiativtagerne ret enige om, hvor problemerne primært var, men vi var spændte på, om alle andre på tryghedsvandringen også ville se det samme.

***Christian Østergård,
Politikommisær
Syd- og Sønderjyllands Politi)***

Vandringen

Der blev planlagt to vandringer. Den første blev foretaget i august 2011 i dagslys. Den anden i oktober samme år i mørke. I hver af vandringerne deltog omkring 10 personer.

**Gå dag og nat
Byens rum bruges ikke
altid af de samme
mennesker dag og nat,
og der kan være betydelig
forskel på oplevelsen af
tryghed dag og nat. Det skal
mærkes på egen krop.**

Udstyret med en logbog og et kamera vandrede man ruten igenem i samlet flok.

Det var vigtigt at følges ad, så vi var enige om, hvad vi så, og så alle kunne høre de andres iagttagelser.

***Christian Østergård,
Politikommisær
Syd- og Sønderjyllands Politi)***

Man gjorde holdt alle de steder undervejs, hvor man stødte på forhold, som påkaldte sig negativ opmærksomhed hos en eller flere i

gruppen. De forhold, man blev opmærksomme på, blev drøftet i gruppen.

Det drejede sig f.eks. om

- overfyldte affaldsstativer,
- henkastet affald,
- manglende renholdelse,
- efterladte køretøjer,
- forladte bygninger,
- forældet skiltning,
- ophobningsproblemer for køretøjer

samt steder, som muligvis rummede sociale og ordensmæssige problemer. Men man bemærkede også steder, hvor tingene fungerede godt, f.eks. veloplyste arealer, gode afmærkninger, effektive afspærringer osv.

Der blev taget notater til logbogen, og der blev taget billeder til dokumentation af forholdene.

Begge dele stod politiet for.

Dokumentér

Skriv ned, og tag billeder, og fremhæv både de gode og de dårlige eksempler. Rapporten er det, der står tilbage som fakta, efterhånden som tiden går. Inddrag om muligt både tv, dagspresse og fagblade. Det giver ekstra pres på at få gjort noget ved problemerne.

Vi har efterfølgende kunnet konstatere, at billederne har været meget vigtigt for både at fastholde det, vi sammen så, og for formidlingen af problemets karakter og omfang.

**Christian Østergård,
Politikommisær
Syd- og Sønderjyllands Politi**

Man havde i fællesskab forud for vandringen besluttet, at der ikke skulle laves en stor skriftlig rapport. Man ville i stedet anvende det samme enkle skema, som kendes fra de svenske tryghedsvandringer i boligområder.

	Billede	Problem	Ansvarlig	Opfølgning
1		Industrivej. Henkastet affald på mindre grønt offentligt areal.	Privat grundejer evt. Aabenraa kommune	Aabenraa kommune med evt. henvendelse til grundejer? Renholdelse og lugning?
2		Transitgården, Lejrvejen 9. Efterladt køretøj?	Privat grundejer	
3		Transitgården. Lejrvejen 9. Forladte bygninger i forfald.	Privat grundejer	Aabenraa kommune med evt. henvendelse til grundejer?

Initiativgruppen lagde vægt på, at der også undervejs i vandringen blev mulighed for uformel snak og netværksskabelse. Ligesom der før vandringen var mulighed for at hilse på hinanden, blev der efter vandringen over en kop kaffe foretaget en evaluering af, hvad man havde set og af tryghedsvandring som metode.

Udnyt processen
Benyt processen til at skabe samarbejde og netværk, også mellem konkurrenter. Netværket kan anvendes i mange andre sammenhænge.

Det var tydeligt, at alle fik noget ud af tryghedsvandringen, og at alle efterfølgende ville yde deres bidrag til at ændre forholdene.

**Anders Jessen,
Chefkonsulent, ITD**

Resultaterne

Al mislighold, al hærværk og al kriminalitet er ikke væk fra Padborg transportområde. Naturligvis ikke. Men de involverede parter finder, at problemerne nu for første gang er blevet italesat i fællesskab. Virksomheder, erhvervs- og brancheorganisationer og kommunen har sammen set og fået sat ord på forholdene. Emnet er blevet sat på dagsordenen de respektive steder, og – vigtigst af alt – de første tiltag er blevet iværksat. Tryghedsvandringerne har været den direkte årsag til dette.

Vi fik fakta på bordet. Det var øjeåbnende. Vi så manglende vedligeholdelse, rod, uhumske forhold, hærværk, forældet skiltning og forladte bygninger. Vi så det samme, og vi så det sammen. Vi så med egne øjne Padborgs begyndende forfald og det, det kan medføre af utryghed. Til dette formål var tryghedsvandringen en god metode.

**Christian Østergård,
Politikommisær
Syd- og Sønderjyllands Politi**

Men at man ser det samme sammen og får sat ord på det, er ikke lig med, at problemerne efterfølgende uden videre lader sig løse. Dels er der problemer, der hænger sammen med større samfundsmæssige og internationale forhold, dels vil de problemfyldte forhold typisk skulle indgå i en prioritering i

forhold til andre problemer i både virksomheder og i kommunen. Nogle af de anførte problemer har kunnet klares relativt nemt af matrikelejerne (virksomhederne) selv, f.eks. rod og knuste ruder, vildtvoksende ukrudt, eller af kommunen, f.eks. forbedret skiltning og visse typer affaldsproblemer.

Der var lavthængende frugter, der hurtigt kunne plukkes, og det var vigtigt. Det giver en oplevelse af, at der kommer noget ud af initiativet.

**Anders Jessen,
Chefkonsulent, ITD**

Men der var også andre og større problemer som eksempelvis bedre permanente faciliteter til chaufførerne, f.eks. opholdsrum, udekøkken og badefaciliteter, som har

dringen var, at en forudgående idé om at indføre nabohjælp, som man kender det fra boligområder, i et erhvervsområde – erhvervsnabohjælp – fik medvind i forbindelse med vandringen. Der er nu nedsat en række grupper, der udarbejder handleplaner for deres matrikler, og der er etableret sms-kæder virksomheder imellem.

Det at se områdets forfald med egne øjne og få fakta på bordet har medført et større engagement hos de involverede – og hos andre virksomheder. De forbedringer, der er igangsat, kan medvirke til at tiltrække nye virksomheder til området, og dermed bliver vores tryghedsvandring også et initiativ til erhvervsfremme.

**Uffe Elbæk,
Direktør
Erhvervenes Hus Aabenraa**

Søg strategiske sammenhænge
Måske kan tryghedsvandringen med fordel knyttes til f.eks. en markedsføringsstrategi eller en miljøstrategi for et område.

Påvis fordele
Tydeliggør over for virksomheder, hvor, hvordan og hvornår sikkerhed og tryghed kan bidrage til et bedre lokalområde, et bedre arbejdsmiljø og en bedre økonomi.

måttet afvente vedtagelsen af det kommunale budget for 2013 og en helhedsplan for Padborg. Et andet udkomme af tryghedsvan-